

Handläggare: Liselotte van den Tempel
Tfn: 08-508 09 245, 070-47 09 245
liselotte.tempel@norrholm.stockholm.se

Norrholms stadsdelsnämnd

Slutrapporter för Agenda 21 projekten "Grönskande levande gårdar" och Hållbar livsstil i innerstaden" (LIP-projekt)

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden lägger denna anmälan till handlingarna.

Anne-Sofie Ohlsson
Tf. stadsdelsdirektör

Yngve Lindström
Avdelningschef

Sammanfattning

I detta tjänsteutlåtande anmäls slutrapport för två projektet som stadsdelsförvaltningen har varit engagerad i , nämligen 'Grönskande levande gårdar - Agenda 21 innerstaden' och 'Hållbar livsstil i innerstaden - Agenda 21 innerstaden'.

Bakgrund

Projekten Grönskande levande gårdar och Hållbar livsstil i innerstaden var två Agenda 21 projekt, vilka drevs gemensamt av Stockholms stads innerstadsförvaltningar.

Initiativtagare och styrgrupp för projekten med samlingsnamnet Agenda 21 innerstaden var Agenda 21/miljösamordnarna vid Katarina Sofia, Kungsholmen, Maria Gamla stan, Norrmalm och Östermalms stadsdelsförvaltning. Projekten avslutades den 31 december 2001. De finansierades med statliga medel från det lokala investeringsprogrammet i Stockholm (50%), kommuncentrala medel (25%) och av stadsdelsförvaltningarna gemensamt (25%). Syftet med projekten var att genom dialog med de boende, verksamheter och fastighetsägare medverka till en hållbar utveckling på gårdsnivå. Den bärande tanken var att arbetet med den egna närmiljön skulle fungera som en port till ökad miljömedvetenhet och att ett bredare miljöengagemang sedan skulle sprida sig som ringar på vattnet.

Ett projektteam bestående av fem processledare och en projektledare genomförde det operativa arbetet.

Förvaltningens synpunkter

Efter 2,5 års arbete har processer startats vid nära 70 gårdar i innerstaden. Erfarenheterna finns dokumenterade i en handledning "Gårdspraktika och Goda exempel" och ett antal temaguides. Två slutrapporter har skrivits som jämte det övriga informationsmaterialet inkl en videofilm överlämnats till LIP-kansliet för vidare godkännande av Miljödepartementet.

Projekten har utvärderats av en före – efterundersökning genom enkäter och en processutvärdering genom djupintervjuer.

Med hjälp av det producerade materialet som verktyg fortsätter gårdsutveckling nu vid nya gårdar både i innerstaden, ytterstaden och i andra kommuner. Ett samarbete har också inletts med ett EU-nätverk inom programmet Sustainable Urban Development och Local Agenda 21. Ett begränsat antal nyhetsbrev kommer även i fortsättningen att produceras och hemsidan finns kvar och uppdateras. Under 2002 kommer också ett antal gårdsvandringar och enstaka tematräffar att anordnas. För detta svarar Agenda 21-samordnarna vid innerstadsförvaltningarna i ett fortsatt gemensamt samarbete.

Följande informationsmaterial har producerats och finns tillgängligt i förvaltningen.

- Slutrapport till ”Grönskande levande Gårdar – Agenda 21 innerstaden
- Slutrapport till ”Hållbar livsstil i innerstaden – Agenda 21 innerstaden
- Gårdspraktika
- Goda exempel
- Idébank
- Källsorteringsguide
- Kompostpraktika
- Spännande och naturnära gårdar för barn
- Vatten som resurs på gården
- Energihushållning
- Bilpoolsguide
- Livsmedel med kvalitet (f n under bearbetning)
- Gårdar och livsstil i förändring del 1 och 2 - en kvantitativ utvärdering utförd av Utrednings och statistikkontoret
- Förändringsprocesser på gårdar- en kvalitativ utvärdering av processen
- 4 utställningsskärmar (rullgardinsskärmar)
- 19 Nyhetsbrev
- Videofilmen Grönskande levande gårdar – ett Agenda 21 projekt i innerstaden
- Webbplats: www.stockholm.se/agenda21innerstaden

Bilaga:

Slutrapport för projektet Grönskande levande gårdar-Agenda 21 innerstaden

Slutrapport för projektet Hållbar livsstil i innerstaden-Agenda 21 innerstaden

”Gårdspraktika”, ”Goda exempel” och ”Idébanken” delas ut till gruppledarna i Norrmalms stadsdelsnämnd. Övrigt material finns för påseende vid nämndens sammanträde.